

JUDr. Petr Čech, LL.M.
Katedra obchodního práva
PF UK

Posudek k diplomové práci Veroniky Konečné
na téma „Pojem a druhy směnek“

Rozsah práce: 73 stran

Datum odevzdání práce: 30. 6. 2011

1. Aktuálnost (novost) tématu

Diplomantka zvolila téma nikterak nové ani zvláště aktuální. Směnečné právo je mimořádně stabilní odvětví. Tomu odpovídá i rozsáhlá a ustálená odborná literatura. Poměrně dynamicky se rozvíjí snad jen judikatura k němu. Tou se však diplomantka ve své práci zabývá jen okrajově. Mnohá rozhodnutí z poslední doby pomíjí, ač se bezprostředně dotýkají oblastí a otázek, o nichž v práci pojednává.

2. Náročnost tématu (teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování, použité metody)

Téma lze hodnotit jako relativně málo náročné, především díky rozsahu i hloubce dostupné literatury k němu. To nutně vyústilo v převážně kompilační metodu diplomantčiny práce. Značnou slabinou je nízká reflexe aktuální judikatury. Pokud již diplomantka v práci zmiňuje významná soudní rozhodnutí, je zřejmé, že se s nimi seznamovala jen prostřednictvím monografií či statí v odborných publikacích. Samostatnou rešerši přímo v dostupných databázích neprovedla. Tak se mohlo stát, že řadu klíčových rozhodnutí v práci nezmínila, především z posledního roku či dvou. Z textu je na druhé straně zřejmé, že diplomantka pronikla do odborných zdrojů, které v práci mapuje, i problematiky, jíž se zabývala, zorientovala se v ní a dobře porozuměla jejímu systému, významu, původu, praktickým dopadům, ale i obecným souvislostem.

3. Kritéria hodnocení práce

A. Splnění cíle práce

Diplomantka si vytkla za cíl „charakterizovat směnku jako právní institut“ a provést její třídění. Tento cíl víceméně naplňuje. Jiná otázka však je, jaký to má obecný přínos. Práce nenabízí víc než kompilaci poznatků publikovaných vícekrát před tím. Novátorský pohled, ale ani nové údaje, např. právě z oblasti soudní judikatury, nepřináší.

B. Samostatnost při zpracování tématu

Autenticita předložené práce je evidentní. Nepochybují o tom, že dílo je výsledkem diplomantčiny samostatné práce. Uvítal bych nicméně také vlastní úvahy a postoje diplomantky, jakož i samostatnou rešeršní práci, pokud jde o dostupnou judikaturu.

C. Logická stavba práce

Systematika práce je přehledná a dobře uspořádaná. V tomto směru práci nemám co vytknout.

D. Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací

Diplomantčina práce s dostupnými prameny je standardní, poznámkový aparát je bohatý a po formální stránce téměř bezvadný (viz též níže). Seznam použité literatury je rovněž odpovídající a zahrnuje prakticky všechna tuzemská díla, jež se problematice věnují. Zklamáním je, že diplomantka nepracuje v podstatě s žádným pramenem zahraničním, třebaže směnečné právo (díky ženevské unifikaci) je ve většině států vyspělého světa prakticky shodné. Domnívám se tudíž, že bylo možné a namísto sáhnout i po odborných dílech cizojazyčných. Některá jsou dostupná dokonce ve fakultní knihovně.

E. Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)

Hloubka provedené analýzy je přiměřená šíři zadaného tématu. Na řadě míst ovšem práce ulpívá na povrchu a pomíjí důležité skutečnosti, bez jejichž rozboru nelze mít za vyčerpávající byt' jen základní výklad k tématu. V pasážích o hospodářských funkcích směnky (str. 21, 22) např. diplomantka zmiňuje jen tu zajišťovací. Teorie i judikatura přitom vedle ní staví směnku *pro soluto* či *pro solvendo*. Význam tohoto třídění zdaleka není jen teoretický. U posledně uvedených druhů naprosto selhávají závěry, k nimž diplomantka následně dospívá v otázce souběžného soudního uplatňování směnečných i kauzálních nároků (pomínu-li, že ani vzhledem ke směnce zajišťovací nejsou tyto závěry zcela příléhavé – viz k tomu níže). Očekávám, že diplomantka své úvahy v tomto směru upřesní, resp. doplní alespoň v průběhu ústní obhajoby.

F. Úprava práce (text, grafy, tabulky)

Formální úroveň práce je odpovídající, dílo je přehledně strukturováno do kapitol a podkapitol. Rovněž grafická stránka práce vyhovuje požadovanému standardu.

G. Jazyková a stylistická úroveň

Po stylistické stránce nenacházím vážnější nedostatky. Slohová i jazyková úroveň práce je vysoká, gramatické chyby se v ní prakticky nevyskytují. Z formálního hlediska je třeba upozornit jen na to, že není zvykem opakovat plné citace děl v poznámkovém aparátu.

4. Případné další vyjádření k práci

Z věcného hlediska je třeba práci vytknout několik nepřesností. Nemohu např. souhlasit s diplomantčinými závěry o tom, že budou-li nároky ze zajišťovací směnky vymáhány jak směnečně, tak kauzálně a věřitel dospěje ke dvěma exekučním titulům, povede splnění jednoho z nich k zastavení exekuce ohledně zbylého. Diplomantka v poznámce pod čarou č. 85 tento názor opírá dokonce o judikaturu Nejvyššího soudu ČR. To je však hrubé zkreslení, když něco takového z odkazovaného rozhodnutí neplyne a plynout nemůže. Na str. 20 zcela nahoře diplomantka zmiňuje námitku o tom, že dlužník „věřiteli nic nedluží“. Jak se však Nejvyšší soud dívá na takto formulovanou námitku? Ve vztahu k rozhodnutí Nejvyššího soudu o určitosti platebního místa vymezeného jako „Česká republika“ diplomantka na str. 15

kategoricky uzavírá, že soud rozhodl v rozporu „s dosavadní judikaturou i se zákonem“. V poznámce pod čarou k tomu cituje opačné rozhodnutí Vrchního soudu v Praze. Může se však judikatura Nejvyššího soudu dostat do „rozporu“ s rozhodnutím soudu nižšího stupně? Jak se diplomantka dívá na otázku výkladu zákona soudy? Může soud vyložit zákon případně i proti jeho dikci? Bude takové rozhodnutí *contra legem*? Judikatuře Nejvyššího soudu neodpovídají ani úvahy diplomantky o minimálních náležitostech blankosměnky na str. 35. Uvítám, jestliže se diplomantka k uvedeným okruhům vrátí během ústní obhajoby a svá tvrzení doplní, popř. upřesní. Současně očekávám, že objasní, jak by se právní posouzení otázky zmíněné na prvním místě změnilo, pokud by směnka dle dohody stran plnila funkci *pro soluto* či *pro solvendo* (viz též výše ad E.).

5. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Kromě otázek a okruhů zmíněných výše ad. 3. E. a ad. 4. bych rád prověřil diplomantčinu znalost judikatury Nejvyššího soudu, kterou v práci nezmiňuje a které se zatím nevěnuje ani tuzemská odborná literatura, zvláště pokud jde o rozhodnutí z doby nedávné. Co např. diplomantka soudí o směnce vyplněné na formulářích s předtištěnými letopočty „19...“, které byly vyplňovány až v 21. století? Jak by diplomantka zhodnotila platnost směnečného prohlášení na vlastní směnce učiněné ve třetí osobě singuláru („Za tuto směnku Jan Novák zaplatí Tomáši Vopičkovi 3.000,- Kč“)? Je možné směnečné spory vyjmout z působnosti soudů a svěřit do působnosti rozhodce (arbitrabilita směnečný nároků)?

6. Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě a navržený klasifikační stupeň

Vzdor uvedeným výhradám práci pokládám za způsobilou obhajoby i obhajitelnou. Předběžně ji navrhuji klasifikovat stupněm velmi dobře, konečné hodnocení nicméně ponechávám závislým na průběhu ústní obhajoby.

V Praze dne 18. září 2011

JUDr. Petr Čech, LL.M.